

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:

Egész évre	18—
Fél évre	9—
Negyed évre	4.50
Egy hóra	1.50
Egyes szám	6 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-utca 12. sz.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS EGYESÜLT FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA.

Alapította:

GOMBOS FERENCZ.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:

Egész évre	24—
Fél évre	12—
Negyed évre	6—
Egy hóra	2—
Egyes szám	6 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-utca 12. sz.

A városi önkormányzat érdekében.

Írta: dr. Apáthy István

Kolozsvár, 1916. jan. 29.

I.

Az 1886. évi XXI. t.-c. a városi törvényhatóságok önkormányzataiból is oly keveset mondott meg, hogy a fölött a keves fölött gonosan örködni a városok közönségének elemi életessége. Elvégre az az önkormányzat az alkotmányos szabadságnak s ezzel magyarsági létünknek is egyik biztositéka. Furcsa volna, ha éppen Kolozsvárt ne akadnának, akik város önkormányzatainak sérelme ellen a város közönsége nevében fölshoznának. Nagyobb érdelem az önkormányzatot alig eshetik, mintha választott bizottsági tagokat fosztják meg, ármifele ürügy alatt, szavazati joguktól. Azután a dolog sérelmi részére mindegy, hogy hozott határozatot a szavazásban megválasztott bizottsági tagok szavazata megváltoztatta volna-e, vagy nem.

1916. januárius 4-én nem változtatta volna meg a határozatot, ha a december 19-én megválasztott 7 új bizottsági tag is részt vett volna a szavazásban akkor a szavazás eredménye csak azt mutatta volna, hogy a törvényhatósági bizottság jelen volt tagjainak többsége kívánja a képviselőházhoz intézendő följelentést a Deutsche Bankkal kötött szerződések ellen. De a legközelebbi általános választások után a polgármester úr válaszában villott gyakorlat szerint megeshetné az, hogy nem 7, hanem legfeljebb 28, esetleg — időközi üresedések miatt — 48 vagy 48 választott bizottsági tagot fosztanának meg szavazati jogától mindaddig, míg az igazoló választmány a választások eredményéről a közgyűlésnek jelentést nem tesz.

Hiszen az 1886. évi XXI. t.-c. Azt sem mondja meg, hogy az igazoló választmány a panaszok beadására a 42. §-szerint megszabott 15 nap múltán mikor tartozik a közgyűlésnek a választásról jelentést tenni. Sőt a törvény egy betűvel sem mondja meg még azt sem, hogy az igazoló választmány a közgyűlésnek a választás eredményéről jelentést tartozik tenni. Semmiképen sem áll meg tehát a polgármester úr válaszában az a része, hogy a törvényhatósági bizottság a választásról csak az igazoló választmány jelentésén keresztül és által értesülhet. A törvény 43. §-a a bíráló választmányról mondja, hogy az, a hozzá felelőzetelt ügyekben hozott második fokú határozata után, mely ellen fellebbezésnek helye nincs, „a megállapított névjegyzéket tudomásvétel végett bemutatja a közgyűlésnek”. Mivel pedig a bíráló választmány a választásokkal csak az igazoló választmány határozata ellen hozzá benyújtott fellebbezés kapcsán foglalkozik: ilyen fellebbezés hiányában, vagy általában panasz hiányában, az állandó bíráló választmány a közgyűlésnek jelentést nem is tehet. Az igazoló választmányt pedig a törvény nem utasítja arra, hogy a megválasztott bizottsági tagok névjegyzékét az terjessze a közgyűlés elé, tehát olyankor, midőn a választás ellen nem éltek panasszal, illetőleg, midőn az igazoló választmány határozatát nem fellebbezték meg az állandó bíráló választmányhoz: a törvénynek

semmi paragrafusára nem kívánja meg, hogy a közgyűlés elé a választás eredményéről jelentést tegyenek. Vagyis az új bizottsági tagok jogai nem kezdődhetnek és függhetnek egy oly bejelentéstől, melyet a törvény nem követel meg.

Aki pedig a törvényt annyira nem tudja, mint válasza után ítélve a polgármester úr, az másokat se akarjon a törvényre kioktatni, hogy interpellációt kihez kell intézni, kihez nem. Az interpellációkról az 1886. évi XXI. t.-c. nem szól; azok rendjét a 77. §-sal nyilván a város szervezeti szabályrendeletében utalja. Kolozsvárnak új szervezeti szabályrendelete (melyből mennyi van jóváhagyva, mennyi nincs, közülünk senki sem tudhatja) a 12. §-ban azt mondja, hogy a törvényhatósági bizottság közgyűlésének ügyviteli és tanácskozási rendjét külön rendelet szabályozza. Hogy készült-e ilyen újabb szabályrendelet, azt nem tudom. A városnak régi szervezeti és ügyviteli szabályrendelete egybe van foglalva és készült az 1886. évi XXI. és XXII. törvények alapján. Az interpellációk beadásának módját és kihez intézését az 1886. évi XXII. t.-c. sem szabja meg. Ellenben a régi szervezeti és ügyviteli szabályrendeletünk 13. §-a azt mondja: „Interpellációk a polgármesterhez, főkapitányhoz és az árvaszéki elnökhöz csak a napirendet megelőzőleg intézhetők.” De nem azt mondja, hogy csak a polgármesterhez, főkapitányhoz és az árvaszéki elnökhöz intézhetők. Mivel az 1886. évi XXI. t.-c. 74. §-a szerint a tanács „a városi törvényhatóság végrehajtó közege úgy az állami közigazgatás, mint az önkormányzat körében”: világos, hogy a tanács, mint ilyen, a maga egészében is felelősre vonható, tehát hozzá interpelláció is intézhető. Hogy a tanács nevében az interpellációra ki felel, az más kérdés. Mindenesetre tanulja meg előbb a leckét, mielőtt felelne.

A polgármester úr ezuttal nem tanulta meg. De ha már nem is tanulta meg a törvényhatóságokról szóló törvényt a törvényhatóságnak első tisztviselője, a polgármester sem, — legalább gazdájának, a belügyminiszternek rendeleteit kellene ismernie. Hiszen a magyar közigazgatásban a mindenkor miniszteri rendelet a fő; a törvényt a rendeletek nemcsak kiegészítik és magyarázzák, hanem gyakran föl is függesztik. Nos hát nem áll a polgármesteri válasznak az a kijelentése, hogy a belügyminisztérium sohasem kifogásolta azt az úgynevezett „évtizedes gyakorlatot”, mely az új törvényhatósági bizottsági tag jogait csak az igazoló választmánynak a közgyűlés elé terjesztett, de a törvény szerint akár ítéletnapig is elhalasztható, sőt a törvénytől még sem követelt jelentésétől keltezi. A belügyminiszter igenis kimondotta az 1905. évi 22.915. sz. alatt hozott határozatával, hogy „az újonnan megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok, tekintet nélkül a választás ellen beadott fellebbezésre, a közgyűlésekre azonnal és mindaddig behívandók, míg a választásuk vagy meg nem semmisítetik, vagy pedig megbízatásuk le nem jár.” Tehát meghívandók még a panasszal megtámadott

választásból kikerült bizottsági tagok is. Világos, hogy a december 19-én tartott választások ellen beadható panaszokra kiszabott 15 nap eltelté után, januárius 4-én megtartott közgyűlésre annál is inkább meg kellett az új bizottsági tagokat hívni, mivel megválasztásuk ellen senki panasszal nem élt. A polgármester úrhoz már 27-én délelőtt beadott interpellációk hivatkozik is erre a belügyminiszteri határozatra. Ugylát-szik, mindig csak az éppen uralmon lévő kormány belügyminisztere az irányadó: Sándor Jánosnak még nem volt kifogása a tanácsnak állítólagos, bármilyen törvénytelen gyakorlata ellen, az tehát szent és jövőben is alkalmazandó.

De akkor legalább a törvényre ne hivatkozzék a polgármester úr, mert hivatkozása csak balul üthet ki. Azt mondja, hogy „az 1886. évi XXI. t.-c. egyetlen §-a sem rendelkezik világosan arról, hogy a törvényhatósági bizottsági tagság az újonnan választottakra nézve mikor kezdődik.” Ha tehát a törvény sehol másképp nem intézkedik, világos, hogy a törvényhatósági bizottsági tagság, amely maga a megbízatás, a megbízatás idejével kezdődik. Amely bizottsági tagnak megbízatása 1916. januárius 1-ével kezdődik, annak a bizottsági tagsága is januárius 1-én kezdődik; azt a januárius 4-én tartott közgyűlésre meg kellett hívni, azt ott szavazati jogától megfosztani nem volt szabad.

Kolozs vármegye rendkívüli közgyűlése.

(Saját tud.) Kolozs vármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt a vármegyeháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tartott. A rendkívüli közgyűlésen gróf Bethlen Ödön kormánybiztos betegsége miatt Dózsa Endre alispán elnökölt. A közgyűlés tárgyat a legutolsó rendes közgyűlés óta felmerült sürgős ügyek képezték. Az elnöki megnyitás után Dózsa Endre alispán az állandó választmánytól nyert felhatalmazás alapján bejelenti, hogy Biederman József vármegyei II.-od főjegyző fia, Biederman János hadapród Toporouc mellett január 19-én hősi halált halt. Indítványozza, hogy a rendkívüli közgyűlés Biederman Józsefnek jegyzőkönyvileg fejezze ki a fia elhunytá feletti részvétet. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta az indítványt.

Ezután Dózsa Endre alispánnak, a központi választmány elnökének esküvétele következett. A közgyűlés megejtette a hadiadó felszámolási bizottság választását. Az 1916-ik év tartamára gr. Beldy Kálmánt, dr. Albrecht Lajost és Urmánczy Janost rendes tagként; Deák Ferencet, Scheiner Mihályt és gyalui Rosenberger Sandort pótagként bevalasztották az adófelszámolási bizottságba.

Dr. Pavlik Sándor vármegyei tb. főjegyző-előadó indítványára a közgyűlés tavaszi vetőmag hitelre a községek jóállása mellett az alispánnak 100.000 koronáig terjedő hitelt szavaz meg. Ugyancsak dr. Pavlik indítványára a tavaszi vetések előhaladásának felügyeletére törvényhatósági kiküldöttek kiküldetése határozta el a közgyűlés. Egyéb kisebb ügyek elintézése után a rendkívüli közgyűlés déli 12 órakor véget ért.

Dr. Hegedüs Loránt és az Emke.

Hegedüs megkritizálja az Emke memorandumát. — Sándor József levele Hegedűshöz.

(Saját tud.) Dr. Hegedüs Loránt orsz. képviselő, mint az Emke rendes tagja, tegnapi napon vett bizalmas levelet intézett Sándor József udv. tanácsoshoz, mint az Emke t. alelnök-főtítkárához, aki a bizalmasnak jelzett levélre ma hasonló bizalmassággal válaszolt. — Most azonban, dr. Hegedüs Loránt levele, a válaszlevél bevétele nélkül, egész terjedelemben megjelent egy helyi lap hasábjain.

A levél veleje egy ráfogás, hogy az Emke felirata azt állította volna, mikép a földgázból salétrom készül, továbbá baksis, a szegény salétrom-munkások éhbére alakjában. Ugyanakkor heigéri Hegedüs az Egyesülethől való kilépését is. Válaszképen mi is elkértük és közöljük a Sándor József tárgyilagos és higgadt hangú levelét, melyből megtudjuk, hogy a földgáz-bizottság 4 tagja, u. m. dr. Apáthy István, dr. Menyhárt Gáspár, Merza Lajos és Sándor József, mily aggódó gonddal, körültekintéssel és figyelemmel jártak el, mignem kölcsönös engedékenységgel és kompromisszum alapján a végmegoldashoz értek, melyet érdemileg egyhangulag fogadott el a választmány is. Azon egy felszólalást, illetve szavazatot kivéve, melyről megírtuk, hogy okvetetlenkedés.

A Sándor József szép, higgadt és tárgyilagos levele különben szösz szerint így hangzik:

Tisztelt barátom!

A kolozsvári hírlapokból bizonyára tudod, hogy az Emke igazgató-választmánya folyó hó 12-én gróf Beldi Akos v. b. t. t. elnöke alatt tartott üléséből, alólirott elnöke alatt, dr. Apáthy István, dr. Menyhárt Gáspár és Merza Lajos tagokból álló bizottságot küldött ki a célból, hogy a Deutsche Bankkal kötendő szerződés kérdésében az Emke a maga Munkaterve értelmében megfelelő állást foglalhasson. A bizottság először a közgazdasági jelleggel is dolgozó berlini Verein für das Deutschtum im Ausland háboru alatti törekvéseit, továbbá az erdélyi nemzetiségi jelenségeket vette szemügyre, megállapítva, hogy a német társadalom sovén része még a háboru alatt is pártolja a nemzetiségi kívánságokat, sőt ahhoz fűzi a maga, hazánkbeli törekvéseit is. A románokra nézve legyen elég annyi, hogy az Astra főtítkára és títkára Romániabankatonaszökevények és izgatók, a helyük üres és betöltve nincs. (Az Astra az az erdélyi román közművelődési — és közgazdasági — egyesület, melyről egyszer megmondtam volt a parlamentben neked, hogy *kétszer olyan idős, mint az Emke.*) Nem lényegtelen tehát, ha egy nagy német közgazdasági vállalat, melynek Romániában is erős érdekeltségei vannak, Erdélyben tért foglal s mindenesetre az Emke „közművelődési, közgazdasági és társadalmi” programjába vág, hogy e kérdéssel előzetesen is foglalkozzunk.

De tekintettel a világháboru eseményeire és a helyzetre, közgyűléssel és nagy tapintattal a bizottságban eltértünk ez iránytól s aztán egyébnemű kísérlet után mérsékelt oldalról jött az a gondolat, hogy a 9. §. egyévi határidejét használjuk fel alapul, mert ezuton palliátív és további meggondolással a legjobban lehet lecsilapítani, illetve megnyugtani a felzaklatott közvéleményt. A közvéleményt, melyre a Deutsche Bankkal kötött szerződés indokolása is nyomtalanul hivatkozik s mely az erdélyi földgáz-kérdés irodalmából a dolgokat úgy tudja, amint azok a képviselőházi felterjesztésünkben előadva vannak. Mert tény az, hogy egy isteni színjáték, ha nem is szatíra készülhetne mindabból, ami ezen a téren hivatalosan és félhivatalosan mondatott, amiről bő szemelvényünk van, ami azonban az Emke feliratában — ismét csak figyelemből — eltompítva és elég simán, habár igazságosan van elhárítva.

Igy határozott aztán a választmány január hó 22-iki ülése, ahol érdemileg senki sem tett kifogást, csupán az *időszűrés* kérdését emelte ki egy hang, hogy a szerződés már parlamenti tárgyalás alatt lévén, a társadalom, illetve az Emke állásfoglalása politikai izü lehet. Erre a válasz azonban az volt, hogy egy kérdéshez csak akkor lehet és kell hozzászólni, amikor az már ismeretessé vált, előbb pedig a szerződést ismerni nem lehetett. Kár volt tehát ezt az egy disszonáns hangot is belehozni. A gyűlés és az eljárás különben szabályszerű volt, a „Kol. Hírl.” idevonatkozó tudósítása, illetve közlése tehát meg nem áll.

Ami már most a salétrom-kérdést illeti, megengedj, azt senki se mondja, hogy a salétrom földgázból készül, hanem csak annak energiája felhasználásával, ezt a gyermek is tudja és ez úgy a január hó 12-iki, mint 22-iki választmányi ülésen elég bőven és körülkönyesen kifejtetett. A „közvetlen” alak Nagyváradra és Aradra stb. vonatkozik, a „közvetett” alak pedig a felhasznált energiára, midőn tudjuk, hogy éppen a Deutsche Banknak a salétrom levegőből való előállítására mily drága pénzbe került szabadalma van. Ezt azonban a fölirat nem emlegeté, merj rövid és kérvényalakú, nem pedig díszszertartó akart lenni s mert a salétrom-kérdést az egyidejűleg megjelent röpiratokból is (l. a: „Megemlékezésül” és Becsey Antal: „A földgáz-kérdés a magyar parlament előtt” c. füzetek megfelelő lapjait) eléggé tudottak feltételezni. (Az első mű 27. lapja pl. világosan kijelenti, hogy: „A kiemelt földgáz segítségével salétromot állít elő s azt elviszi haza stb.”) Hiszen a parlamentről van szó s kerülni kellett a felnöttek oktatásával való foglalkozásnak még csak a látszatát is, ami a fórumon a legrutább dolog. Így vagyunk a földgáz-kérdés többi agitatorius részével is, aminek kiaknázására nem boesátkozhatunk, jöllehet az egy „munkabér” még korántsem meríti ki a kérdés minden részletét és a Munkatervben az a hatalmas, a fölirathoz szintén kimaradt idézet is ott van, hogy: „Állami iparfejlesztő politikát — mondá Werkerle Sándor dr. 1913. febr. 15-én az alsó-ausztriai iparosok egyesület közgyűlésén — *almizsnákkal*, a milliárdokat kitevő államköltségvetés dus asztaláról lehullatott *szegényes morzsákkal* végezni nem lehet.”

Különben levegő és az erdélyi földgázzal egyenlő áru közt Németsországban is van s a nyerstermék-salétrom még nem azonos a késztermékekkel, vagy készárukkal, amelyek az igazi munkabért szolgáltatják.

Egyebekben az Emke ügyvezetése és választmányi ülései oly nyilvánosak, a tanácskozás és felkészülések, egy 2500 tagból álló igazgató-választmány mellett (mert minden alapító — választmányi tag) oly publikusan folynak, hogy az egyesületnél a *magyarság* eszméjében minden párt, felekezet és társadalmi osztály egyesül és semmi sem volna elhibázottabb lépés, mint az ügyekben való buzgó részvétel nélkül bármely oldalról az esetről-esetre való felreállítás. Ha ezt néztem volna, 33 éves közpályám alatt már rég az erdőre kellett volna kiköltöznöm az athéni Timonnal, de láthatod, hogy nem lankadó buzgalommal, becsületesen és igazságosan igyekszem szolgálni az ügyet és az erdélyi társadalomra nézve mindenesetre az volna az örvendétes, ha az *öserő*, melyet neki a természet adott, nemcsak töredék-munkabéreket, hanem a magyarság és a gáztól megfosztott székelység javára minden tekintetben oly „közművelődési, közgazdasági és társadalmi” fellendülést is nyújtana, amilyet az 1911. évi VI. t.-c. indokolása és parlamenti tárgyalása is a földgáz-monopolium megszerzésekor nyíltan emlegetett.

Tisztelő barátod:

Sándor József.

Férfiruhás nők a Szinkör-mozgóban

Két kolozsvári urinő különös tréfája.

(Saj. tud.) Különös és az első pillanatban nagyon titokzatosnak látszó eset gyűjtötte össze az emberek tömegét tegnap este a Szinkör mozgó előcsarnokában.

A mozgó-színház egyik jegyszedője a tegnapi esti 10 órai előadás megkezdése előtt telteljes arccal ment oda Kiss Árpád rendőrfogalmazóhoz, aki a Szinkörben inspekción szorgalmat tartott. A jegyszedő elmondta, hogy moziba két férfiruhába öltözött nőt látott bemenni. Mozdulataikról, hangjukról, a kezükről amikor a jegyet odaadták, rögtön meg lehetett állapítani, hogy nőket rejt az elegáns férfiruhák.

A rendőrfogalmazó a jegyszedő jelentése után azonnal a terembe sietett, s a jegyszedő kalauzálása mellett végig nézett a közönségsorai között.

Az egyik földszinti sorban pár pillanatra mulva felfedezték a titokzatos mozilátogatókat, akik kemény férfikalappal fejükön szótlanul ültek egymás mellett. A kemény kalap elfedte a hosszú női haját, mindazonáltal a férfiruhadacára is azonnal meg lehetett állapítani nőmivoltukat.

A rendőrfogalmazó odament hozzájuk halkán, hogy feltűnést ne keltsen, felszólította őket, hogy jöjjenek ki a folyosóra.

A rendőrfogalmazó szavait izgalmas pillanatok követték.

Az egyik férfiruhás nő, fiatal finom vonású, nagy kék szemű szép leány hangos, fuldokló zokogásban tört ki.

A hangos sirásra és a különös jelenetről figyelmes lett a mozi közönsége és a kivezetett titokzatos nők után, a mozilátogatók tömegesen özlönlöttek ki a folyosóra. A folyosón hatalmas gyűrűként fogták körül a rendőrfogalmazó előbbszerű zokogásban vonagló nőket.

A férfiaknak öltözött nők zsebkendővel eltakarták az arcukat. A rendőrfogalmazónak csak nagynehezen sikerült utat törnie a kijárat felé.

Az összegyűlt tömeg fantáziáját rémesen felizgatta a különös eset. Mindenki kémeke sejtett az elfogott teremtesekben és hangosan magyarázták egymásnak a kémfogás részleteit.

Kiss Árpád fogalmazónak sikerült a mozi előtt kocsit kerítenie, beültette a nőket és behajtattott velük a rendőrségre. A rendőrség inspekción szobájában hallgatták ki a furesz öltözetű hölgyeket.

Különös és megromlott idegrendszerre valló vallomás következett.

Kitűnt, hogy az egyik férfiruhás nő egy kolozsvári urinő fiatal leánya, a másik pedig ennek nagynénje, egy fiatal urinő, akinek férje a harcokban van. Elmondták, hogy minden különösebb ok nélkül öltöztek fel férfiruhába, csak tréfából, mert mulatságosnak találták a gondolatot, férfiruhában jelenni meg valamelyik nyilvános helyen.

— Valami kimondhatatlan gyönyörűséget éreztünk — mondja az egyik — amikor végig mentünk az utcán férfiruhában. A férfiak nyugodtan mentek el mellettünk, anélkül, hogy ránk néztek volna.

Elkerültük azokat a pillantásokat, amelyek eddig mint nőknek, kijártak nekünk, viszont mi nyugodtan megnézhetjük a velünk szembe jövő férfiak arcát.

Izgatott bennünket a vágy, megismerni egy kis területet a férfiak világából, legalább külsőségekben és legalább a rövidlátó világ előtt férfiakká válni. Az ismeretlenségek világa mindig izgatja az emberek lelkét és minket is valami új dolog megismerésének vágya bujtatott a férfiruhába.

A rendőrség száraz szigorúsága nem melltányolta kellőképpen a női lélek eme excentrikus megnyilvánulását és szigorúan meghagyta, hogy ilyen eset többé elő ne forduljon.

A hölgyeket, miután büncselekmény nem forog fenn, szabadon bocsátották. Valószínű, hogy a tegnapi este elvette kedvüket ennek a különös tréfának megismétlésétől.

Háromszáztizennégy zsákmányolt ágyu.

Montenegróban ünnepélyesen fogadják csapatainkat. —
Visszavert támadások a Dnyeszternél.

Budapest, jan. 29. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér: Az oroszok a Dnyeszter melletti Uscieckotól északnyugatra a hídfőárok ellen ma reggel ves támadást intéztek. A vitéz védőcsapat azonban visszaverte az ellenséget. Az előteret orosz hullák borítják. A Strypa-
pont felett tegnap ellenséges repülőgépra jelent meg. A tizen-
nyolc orosz repülőgép közül kettőt tűzérsegünk telitalálata meg-
sebesített, három pedig az ellenséges vonalak mögött leszáll-
ásra kényszerített. A Styr melletti Berestiánynál tábori őrsünk
erősebb orosz felderítő osztagok előretöréseit visszaverték.

Olasz hadszíntér: Nevezetesebb esemény nem történt.

Délkeleti hadszíntér: Csapataink megszállták Alessiot és
an Giovanni di Medua adriai kikötőt. Sok hadikészletet
zsákmányoltunk. Montenegróban a helyzet változatlanul nyu-
gatos. Az ország különböző részeiből jelentik, hogy a lakosság
evonuló csapatainkat ünnepélyes fogadtatásban részesítette.
Addig a lovcseni zsákmány beszámításával a fegyűjtő helyekre
háromszáztizennégy ágyut, ötvenezernél több puskát és ötven gép-
uskát szállítottak be. Az összehámlálás még nincs befejezve.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Elfoglalt francia falu.

Kilencszáz fogoly. — Német győzelem Neuville-nél.

Budapest, jan. 29. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, jan. 29. A nagy főhadiszállás jelenti:

(Hivatalos.) Nyugati hadszíntér: A La folie majortól (Neuville-től
szakkeletre) csapataink 1500 méter kiterjedésben rohamot
intézték az ellenség árkaival és kétszázharminchétfog-
lyot, köztük egy tisztet és kilenc gépfegyvert szállítottak
be. A Neuville mellett nemrég elfoglalt állások előtt a franciák ismételt támadásai
összeomlottak. Az ellenségnek azonban sikerült egy második robbantási tölcseért meg-
szállnia. Laurent nyugati részében, Arrasnál rohammal elfoglaltunk a franciáktól egy
házcsoportot. A Sommetől délre elfoglaltuk Frieze falut, valamint a délről csat-
ározó állásból mintegy egyezer métert. A franciák tizenkét
sebesületlen tisztet, kilencszázhuszonhét főnyi legénységet,
valamint tizenhárom gépfegyvert és négy aknavetőt hagy-
tak kezünkön. Tovább délre Lichonsnál egy felderítő osztagunk egészen a
második ellenséges vonalba nyomult előre, néhány embert elfogott és veszteség nél-
kül visszatért állásába. Champagneban élénk tűzérsegi és aknavető harc volt.

A Combres magaslaton a franciák robbantása csak csekély kárt okozott
egelől levő árunkban. Az ellenség, miután megkísérelte, hogy a robbantási tölcseért
megszállja, jelentékeny veszteségei mellett visszavonulni kényszerült. Apremontnál
(a Maastól keletre) védő ágyúink leszedtek egy ellenséges repülőgépet. A repülő
meghalt, a megfigyelő súlyosan megsebesült. Január huszonnyolcadikának éjjelen
Freiburg ellen intézett légi támadás csak csekély kárt okozott. Egy katona és két
polgári egyén megsebesült.

Keleti hadszíntér: A helyzet általánosan változatlan. Berestiány-
nál osztrák-magyar előcsapatok az oroszok támadásait több ízben visszaverték.

Balkán hadszíntér: Ujabb esemény nem történt.

Legfelsőbb hadvezetőség.

Déli harcér.

Bolgár csapatok előnyomulása Albániában.

Szófia, jan. 29.

Az Albániában operáló bolgár csa-
patok főrésze a Skundi folyó mentén
halad előre és fokozódó sikerrel operál.

Itália csapatokat kér.

Lugano, jan. 29.

Milanóból jelentik: Az olasz kormány
elhatározta, hogy felszólítja Angliát és
Franciaországot, hogy csapatokat szállít-
sanak Albániába.

Az antant újabb térfoglalása.

Szaloniki, jan. 29.

A kikötőben levő angol, orosz, fran-
cia és olasz hadihajók tengerész csapatai
partraszállottak a Karaburnu félszigeten,
ahol egy görög hadtest állomásozik. A
helyőrség nem tanúsított ellentállást.

Miért robbantották fel a Struma-hidat?

Berlin, jan. 29.

A „B. Z. am Mittag” jelenti: A Struma
hidját az angolok azért robbantották fel, mert
a Doiran mellett levő bolgár csapatok lögyakor-
latait az offenzíva megkezdésének hítek.

Angol lap tudósító a bolgár királynál.

Rotterdam, jan. 29.

A „Daily Mail” írja ezt a különösen
hangzó hírt: Ferdinánd bolgár király, aki
egy darabon a balkán vonaton utazott, a
következő kijelentést tette a „Daily
Mail” tudósítója előtt: Hála
istennek, most már keletről
nyugatig meghódított terüle-
ten utazhatunk, de még to-
vább is fogunk menni.

A bolgár miniszterelnök a fegyverletételről

Szófia, jan. 29.

Radoszlavov miniszterelnök Andorján An-
dornak Montenegró kapitulációjáról a követke-
zőket mondta: Mar a nisi fejedelemtalálkozás
alkalmával szó esett Montenegró kapitulációjá-
ról és a bolgár katonai körök előtt már akkor
gyanus volt a kapituláció ügye. Már akkor gon-
doltak, hogy Nikita valami alattomosagra készül.

Nikita utólagos korrigálási szándékának
tárgyi szempontból semmi jelentősége nincs,
mintén királyi feljogosítás alapján a monte-
negrói meghatalmazottak aláírták a fegyverletételt.

Montenegrói foglyaink szabadulása.

Budapest, jan. 29.

A „Pesti Napló” haditudósítója jelenti
Bocche di Cattaroból: Montenegrói fogságban
volt tisztjeinket tegnap szabadon engedték.
Első csoportjuk, mintegy huszonöt
tiszt, ma érkezett Podgoricából Cetin-
jén át dalmáciai földre. Az estét velük
töltöttem és tanuja voltam a lelkes fogadtatásnak
parancsnokságunknál.

Egy részük 15—17 hónapot, más részük
10—14 hetet töltött fogságban. A hosszú idő
nagy része egyhangú nyugalomban telt el.

Az első csoportban volt az 1914. augusztus-
túsában a francia flotta által elsüllyesztett Zenta
tizenegy tisztje Rachmer Pál fregattkapitány-
vezetével, azután Navratil 33. gyalogezred-
beli őrnagy, Schweinburg repülőhadnagy, aki
a múlt év végén, a szerb offenzíva alkalmával
Plevlje vidékén került fogságba.

Továbbá dr. Vékony Gál had-
nagy, kiskörösi ügyvéd, Winkler tanadnagy,
Steiner Kálmán hadnagy, gazdálkodó, Székely
Vilmos hadnagy Bekéssabáról, Bakai Aladár
tanár és Barabás Géza nagyszombati rajztanár.

A „Times” fel a szerbek bekerítéséről.

Rotterdam, jan. 29.

A „Times” attól fél, hogy a 60. 00
főnyi szerb seregmaradványokat körül
fogják keríteni, miután Olaszország és
Franciaország a buvárhajóktól való félel-
mükben, nem merik őket elszállítani.

A szaloniki-i offenzíva.

Szófia, jan. 29.

Radoszlavov miniszterelnök „Az Est” tudó-
sítója előtt kijelentette, hogy valószínű, misze-
rint a monarchia csapatainak albániai előnyo-
mulása a szaloniki-i akció ügyében új fordula-
tot hoz.

Az olaszok Valonában fognak ellentállani.

Lugano, jan. 29.

A „Giornale d'Italia” jelenti: Durazzó előtt
nem lesz nagyobb ellentállás. Az olasz csa-
patok Valonában fogják összpontosítani és ott
fogják kifejteni a központi hatalmak csapatai
ellen a fő ellentállást.

Az olaszok ismét panaszkodnak.

Lugano, jan. 29.

A „Giornale d'Italia” írja, hogy az olaszok
albániai előnyomulását a geográfiai helyzet és
különösen a terep folyókban gazdag volta hát-
raltatja.

Német aviatikusok a szaloniki-i hadállások felett.

Berlin, jan. 29.

A „B. Z. am Mittag“ jelenti Konstantinápolyból: Német aviatikusok naponként átrepülnek nagy magasságban Szaloniki felett és eredményesen bombázzák a várostól délre fekvő hadállásokat.

A tengeren.

Amerika katonai készenléte.

Rotterdam, jan. 29.

New-Yorkból jelentik: Egy banketten, amelyet Wilson elnök tiszteletére rendeztek, az elnök beszédében kijelentette, hogy az Unió katonai készenléte szükség van.

Amerika — ugymond — a viszályt nem keresi, de a harc elől nem fog kitérni.

Amerika és a buvárhajó-harc.

Rotterdam, jan. 29.

Washingtonból jelentik: Lausing, Amerika külügyi államtitkára memorandumot nyújtott át az összes hadviselő államok washingtoni képviselőinek, amelyben kifejti, hogy Amerika olyképpen akarja szabályozni a tengeralattjáró háborút, hogy a kereskedelmi hajók ne fegyvereztessenek fel és hogy a kereskedelmi hajók előzetes figyelmeztetés nélkül ne torpedóztassanak meg.

Nyugati harctér.

Vandervelde mint katonai szakértő.

Rotterdam, jan. 29.

A belga koronatanács megbízta Vandervelde szocialistavezért a katonai intendatura vezetésével.

LEGUJABB

Kalózkodás a hollandi zászlóval.

Tengeralattjáróink sikeres harcai.

Berlin, jan. 29.

Behnke, a tengerészeti vezérkar főnökhelyettese a következő jelentést adta ki: Egyik tengeralattjárónk 18-án elsüllyesztette a Morare angol felfegyverzett szállító-gőzöst a Földközi-tengeren; 3-án a Szaloniki-öbölben egy angol csapat-szállító gőzöst süllyesztett el.

17-én egyik tengeralattjárónk Maltától 150 mértföldnyire megállított egy hajót, amely holland zászlót vitt. A gőzös megállt és csónakot küldött. Mikor tengeralattjárónk a hajó-papírok vizsgálatára a gőzöshöz közeledett ez a holland zászló alatt erős ágyuzást kezdett és a tengeralattjáró nekikiramodással el akarta süllyeszteni. A német tengeralattjáró csak gyors alámerüléssel menekülhetett el.

Békeinterpelláció a francia kamarában.

Genf, jan. 29.

A párisi kamarában tegnap Bizou képviselő interpellációt jegyzett be arra vonatkozólag, hogy a kormány mikor vet véget a háborúnak? Többek közbekialtották: „Menjen az arcvona!“. Briand miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány az interpellációt nem fogadja el ilyen alakban. Bizou újra követelte a választ, amely azonban természetesen elmaradt.

Felrobbant német löpörgyár.

München, jan. 29.

Rosenheim mellett egy magán cég löpörgyára felrobbant. Többen meghaltak, az anyagi kár jelentékeny.

A budapesti közös minisztertanács.

Budapest, jan. 29.

Az osztrák miniszterek tárgyalása a magyar kormány tagjaival ma egész napon át tartott. Este Tisza vacsorát adott a vendégek tiszteletére. Éjjel az osztrák miniszterek haza utaztak.

Budapest, jan. 29.

Ugyanazzal a vonattal, amelyen az osztrák miniszterek elutaztak, Tisza, Harkányi és Teleszky miniszterekkel Bécsbe utaztak.

Görög csapatok ellentálltak az antant-flottának.

Szaloniki, jan. 29.

Karaburnuvara a Szaloniki-i kikötőt védi. A „Corriere“ táviratából az is értelmezhető, hogy a megszállás a görög csapatok ellenállása mellett történt. A „Corriere“ a megszállást nagyfontosságú eseményként ünnepli.

A török nemzeti törekvések.

Vincze Frigyes előadása.

(Saját tud.) Az E. M. E. jogi szakosztálya által rendezett ismeretterjesztő előadások sorában a hó 28 és 29-én dr. Vincze Frigyes kereskedelmi tanár a török nemzeti törekvéseket ismertette. Az előadáson dr. Kosutány Ignác egyet. ny. r. tanár elnöki megnyitójában a magyar nemzet és állam világtörténelmi hivatására: az északi és déli szlávok egyesülésének megakadályozására mutatott rá, mely hivatás betöltését lényegesen elősegíti a török testvérmemzetekkel való együttműködés.

Dr. Vincze Frigyes a magyar-török rokonszenvnek régi — még a hódoltság korába visszanyúló — eredetét bizonyította be és arra figyelmeztetett, hogy a turánizmus jelszavát mindig csak a magyar és török nemzetek gazdasági és politikai együttműködését célzó törekvések megjelölésére kell használnunk. Hogy a két állam most azonos hatalmi csoportokhoz tartozik és így ez az eszme tényleg realizálódhatik, abban nem kis része van a múlt évtizedben diadalmaskodott ifjú-török irányzatnak, mely a török népnek régi nemzeti törekvéseit váltotta valóra.

Ezek a törekvések már a török birodalom fénykorában keletkeztek a hatalmas katonai és papi rend által sanyargatott török nép körében, komoly megnyilvánulásuk kezdete a múlt század elejére esik: a reform-szultánok működésére, melynek legjelentősebb ténye az Abdul Medsid által 1839-ben adott alkotmány. A reformszmeknek megfelelő haladást azonban a kulturális élet hiánya és az irodalom perzsáráb jellege akadályozta. A nemzeti irodalmi nyelv megteremtése és fejlesztése ért el ugyan eredményeket, de a súlyos politikai helyzet és Abdul Hamid abszolutizmusa ezt csirájában elfojtotta. Részletesen fejtegette előadó a politikai viszonyoknak és a nemzetes törekvéseknek képviselő irodalomnak kölcsönhatásait, s előadását az ifjú-török mozgalom kialakulásának és eszméi diadalának ismertetésével fejezte be.

Dr. Kosutány a kiváló előadásért köszönetet mondva az előadónak, nagy nyereségnek állapította meg, hogy a háború viharában megtaláltuk mint testvérünket érzésben és gondol-

kodásban az ozmán nemzetet, melynek a miénhez oly hasonló vonatkozásokat mutat fel kulturális és politikai élete.

HIREK

Pincérgyűlés.

Háboru van, drága lett minden; azért let minden drága, mert keveset termelnek az emberek, de sokat fogyasztanak. Az államok, a városok és a községek szervezkednek, összeszerelik a vállalkait és összerakják a gondolataikat, hogy megépítsék a nagy erősséget, ahova menekülhessen minden fenyegető szükség ellen. Okosakká váltak, akik eddig buták voltak, realisszává, számítókká, takarékosokká váltak az eddig léh emberek és az emberi könnyelműség valán groteszk haldoklásban várja utolsó óráját.

Tegnap, a születő hajnal első óraiban gyűlésre jöttek össze a kolozsvári pincérek is. Gazdasági kérdések gyűjtötték össze őket egy vedglő fehér abroszához és hogy ők akk akarnak fontos gazdasági kérdéseket elintézn amikor más ember alszik, vagy mámoros fővelkében emlékével egy közeli mulatásnak a utókat járja, — ez igazán természetes.

Lassanként gyűltek össze a főpincérek. Egyik kávéházból hamarabb megy el az utols vendég, a másiktól később és uraim, vajjon h van egy olyan kávéház, ahonnan a főpincé hamarabb mehet el, mint a vendég? A vendégl asztalánál már túl vagy két szmokingos, fehér plasztrosos fiú, régi ismerőseim, barátaim, osz talyos társaim a hajnal megvárásában. A szmokingok száma egyre növekszik, ezek mind munkából jönnek, csupán egy akadt, aki megérezte a gyűlés ünnepies voltát, ez átöltözködött szürke ruha volt rajta.

Kihozattak a három deci bort, — lassu amiből élünk — hozzákezdtek a tárgyaláshoz. Arról van szó, hogy drágább lett a gyufa és hát a gyufát a főpincéreknek kell venniök három krajcár borralalóbból, mert a szegény kávéháztulajdonosok nem bírják a terhet, ami vállukat nyomja, már ugyanis befeléadtak a emelésbe, az árak felemelésébe, szegények, d a főpincér az vehet, annak ugy sincs semm haszna abból, hogy a rossz kávékat méreg drágán árulják a kávéházba. A kávéesok érdeke hogy a vendég jól érezze magát a kávéházban de azért gyufát vegyen a főpincér.

Ebben valóban nincs semmi igazság és a főpincérek azért jöttek össze, hogy segítsenek ezen a bajon. A tiszta, rendes ruhájú főpincérek az éjszakák sapadt arcu fiait lelkükben nagy forradalmi elhatározásokkal indultak a gyűlésre. Havonként 30—40 koronát jelent nekik a gyufa s ez sok pénz, ezért naponként negyven kilométert gyalognak a kávéház asztalai körül ezért kell ortopéd cipőket viselniök parafa betéttel, ezért sapad el az arcuk s ezért állapítja meg a statisztika 30 esztendőben a pincérek átlagos életkorát.

A vendéglő fehér asztalánál mégis keveset beszéltek a pincérek a gyufa-ügyről. — Valaki közbeszólt:

— A főnökkel nem lehet ujjat húzni.

Mintha egy ezerszertendős multnak minden bilincse megcsörrent volna ezekben a szavakban, mintha a rabtartó nagyurak dolyfős átkozódásai hangzottak volna el, mintha eláradt volna a teremben a korbácsolt rabszolgák, az üzött jobbagyok verejtékének illata, — csend lett, az ijedtség, a megadás szolgai csendje.

A pincérek nem harcos emberek, bohém, vidám, könnyelmű fiaik a megbocsájtó, füstös éjszakáknak. Nem az ő kezükbe való a piros zászló és nem az ő ajkukra a forradalmi ének.

A három deci borok helyét rövidesen pezsgős üvegek foglalták el, a cigányok egyenként beszállingoztak a „közgyűlési terembe“ és a főpincérek csendesen, szépen, urasan mulattak a cigányzene mellett.

Éjszaka nem születnek forradalmi jelszavak és a főpincérek átalusszák a délelőttiöket.

Nóti Károly.

— **(Fogadó-este és választmányi gyűlés a Függetlenségi Pártkörben.)** A Függetlenségi Pártkör legközelebbi fogadó-estéjén, kedden, február 1-én dr. Kecskeméthy István ref. theologiai igazgató fog előadást tartani. Az előadás pontban 6 órakor kezdődik. Előadás után 7 órakor a Pártkör választmányi gyűlés tart az 1916. év-költségeloirányzat megbeszélése és egyéb fontos ügyek elintézése céljából. Ugy az előadásra, mint a választmányi ülésre a tagoknak minél nagyobb számmal való megjelenését kéri az elnökség.

— **(Istentisztelet.)** A ref. theologiai fakultás disztermében ma d. e. 11 órakor Istentisztelet lesz, mely alkalommal dr. Kecskeméthy István theol. igazgató prédikál.

— **(Hősi halál.)** A vármegye tegnapi közgyűlésén bejelentették Biedermann János th. közg. gyakornok hősi halálának szomorú híré. A tegnapi napon még egy kolozsvári ifjú hősi halálának megdöbbentő híre érkezett Kolozsvárra. Dr. Schneller tartalékos hadnagy, brassói ügyvéd, Schneller István kolozsvári egyetemi tanár fia elesett az északi harctéren. — **Gáspár** Ernő nagybecskereki kir. gazdasági felügyelő, tart. főhadnagy, akit Kolozsvárt is sokan ismernek, súlyos betegen került vissza a harcterről, Budapesten megoperáltak, szervezete azonban nem bírta ki a műtétet, a szerencsétlen ember meghalt.

Biedermann János haláláról a következő részleteket jelenthetjük: Biedermann János az 50. gyalogezred kadettja Toporoucnál, január 1-én délben gránátlövés következtében halt hősi halált. A pusztító ágyútűz reggel 5 órakor kezdődött s Biedermann Jánost délben egy tiszti fedezékben érte, hol hatodmagával volt. Őt és két tisztelet azonnal megölte a robbanás, három megmenekült. Lesújtott szüleihez legényétől jött meg először a gyászos hír e megható, egyszerű sorokban: „Kezdem ez gyászos levelet; én voltam a puccerje, mióta kijött a harctérre, de máma igen árván maradtam tőle, mert meghalt egy perc alatt.” Egy nappal később megérkezett Simacek Károly ezredes szép részvétlevele is, melyben ezt mondja: „A gránát egyik legbátrabb, ügyesebb és legkitartóbb tisztjelöltünket ölte meg. Állandóan és mindig, mint a kötelességteljesítés mintaképe, mint verbeli katona és hős fog tovább élni az ezredben s mint ragyogó dísz és példa, első helyen fog állani minden következő nemzedék előtt.” A 22 éves ifjú hőst január 20-án temették el a toporouci temetőben. Nagyszámu kolozsvári ismerősei körében halála bizonyára mely részvétet kelt.

— **(Befejezték a városi közgyűlést.)** Tegnap délután folytatta a város törvényhatósági bizottsága **Haller** dr. polgármester elnöklete alatt közgyűlését. A közgyűlés jelentéktelen pontjaival háromnegyed óra alatt végeztek. Elhatározták, hogy a Magyar Város- és Községfejlesztő Részvénytársaság részvényeiből tízezer korona névértékben vásárolni fognak. Megalakították a közgyűlés különböző szakbizottságait is s ezzel a közgyűlés 5 óra előtt véget ért.

— **(Négymillió korona államsegély a vidéki városoknak.)** A városi rendőrségek fejlesztésére

az 1916. évre a kormány négymillió koronát engedélyezett. Ebből 3 millió koronát Sándor János belügyminiszter most utalványozott az egyes városoknak. A fennmaradó egymillió koronát kiosztási jogát a későbbi időkre tartotta fenn a belügyminiszter. A törvényhatósági joggal felruházott városok között Debrecen, Kolozsvár és Szeged kaptak a legnagyobb összegeket, egyenkint 96.000 koronát. A törvényhatósági jogu városok között 30.000 korona a legkisebb összeg, ebben Pancsova, Selmec- és Bélabánya részesültek. A nagyobb városok közül Arad 66.000, Győr, Kassa, Kecskemét, Miskolc, Pécs 54.000 koronával szerepelnek, amíg Nagyvárad, Szabadka, Pozsony, Temesvár 81.000 koronát kaptak. A rendezett tanácsu városok legnagyobb összege 36.000 korona, melyben egyedül Brassó részesült, a legkisebb összegben, 6000 koronában, egész csomó kisebb várost részesített a belügyminiszter. Azok a városok, illetve községek, melyekben államrendőrség van, ebben a segélyezésben nem részesülnek.

— **(75 százalék a pótdó.)** Megírtuk, hogy a város törvényhatósági bizottsága letárgyalta a város folyó évi költségvetését s a részletes tárgyalás rendjén redukcioakat is eszközölt. Eszerint a költségvetés mérlege a következőképpen alakult:

szükséglet: 3.549,083 korona

fedezet: 2.549,795

Hetvenöt százalékos pótdóból befolyik 999,348 korona, a pótdóval együtt, tehát 3.549,143 koronára rug a fedezet. Szóval még így 60 korona fölül is maradna, csak hogy nagyon jól tudjuk, milyen reálisak szoktak lenni ezek a költségvetések s felesleg helyett a tanács a tulkiadások számláját is prezentálni szokta.

— **(Deák Ferenc.)** Tegnap volt Deák Ferenc halálának negyvenedik évfordulós napja. A már nagyon beteg, de még mindig erős szervezett az egyetemmel szemközt álló Karolyi-házban egész nap birkózott a halállal, míg estére kelve a halál lett a győztes, s Deák örök álomra hunyta le szemét — éppen Nagy Károly halála napján. Hogy ki volt Deák, azt talán soha nem aktuálisabb megmondani, mint ma, a háború napjaiban. A háború ugyanis egy fikarcnyit nem törődik a joggal, Deáknak pedig egész élete és pályafutása a jogra volt alapítva. A nemzeti jogokat védő, azokat soha föl nem adó magyar embernek a legelső típusa, aki a hatalom kénye ellen legfőbb erősségét mindig a magyar közjogban, a magyar törvényekben, a magyar Korpusz Jurisban találja meg. Igazi ereje nem a támadásban, hanem a defenzívában, a régi táblabírói „vis inertiae” alkotmányos doktrínájában állott. Oriási jogi tudásának természetesen folyománya volt, hogy mindig csak az értelemre hivatkozott, s így iparkodott meggyőzni, s az igazság belső erejével hatni. Ki egyezési műve ma is fundamentuma a kettős monarchiának, a magyar nemzetre nézve: sok haszonnal és sok veszedelemmel. Mindakeltőnek igazi próbája a mai világháború, s ez fogja eldönteni századokra, hogy mi több Deák művében: a nemzeti haszon-e, vagy a nemzeti veszedelem?

— **(Német leány)** 2 nagyobb gyermek mellé kerestetik. Cim a Gombos F. papírkereskedésben megtudható.

— **(Dalkör-mozgó)** mai műsora: „Győzelem az egész vonalon”, az idény legrbrilliansabb katonai vígjátéka három felvonásban, ezenkívül a „Gyilkos apa” izgalmas dráma három részben kerül színre. A legközelebbi vasárnap „Gyermekek, mint hős” háborús epizód jelen napjainkból lesz bemutatva.

— **Kolozsvári Szemle (Szinbázi Ujság)** új számában friss meglepetésekkel szolgál. Olvastes tréfáin, színházi apróságain, színészarcokéin kívül a szépirodalom is komoly helyet foglal el, érdekes elbeszélést találunk Blaha Lujzáról és P. Márkus Emiliáról, verseket S. Nagy Lászlótól, novellát, könyvkritikát és egy szelvényt ingyen színházjegy sorsolásra.

— **(Rejtélyes gyilkosság Nagyváradon.)** Nagyváradról írják: **Farkas** József nagyváradi műkertész Szent Jeromos-utcai kertésztelepén volt egy **Kammerländer** György nevű, 75 éves kertészegéd, aki messzi Tirolból, az isten tudja, hogy származott Nagyváradra, de aki hajlott kora ellenére is a telep egyik legjobb, legszakavatottabb munkása volt. Tegnap reggelre az öreg Kammerländer ott találták meg holtan az üvegházban, ahol lehanyatlott ősz feje, sápadt, elvertelenedett arca fölfe, szinte csókra hajolva borultak a pálmák és délszaki növények duzzadt, üde levelei. Egy szerétes löveg a gyomrába furódott és a halált közvetlenül belső elvérzés okozta. Először az volt a feltevés, hogy az öreg kertészegéd öngyilkosságot követett el, amikor Ehrlich Imre rendőrfogalmazó alapos helyszíni szemlét tartott, kijelentette:

— Ez nem öngyilkosság. Itt gyilkosság történt!

A folyamatba vett nyomozás azonban percről-percre egyre pozitívebben igazolta, a rendőrfogalmazó feltevésének helyességét. Elsősorban már az is bizonyított volt a gyilkosság mellett, hogy a fegyver hossza kizárta, hogy annak csövét maga fele irányítva, Kammerländer György süthette volna el. Ezt legfeljebb a lábával tehetette volna, de ezt kizárta, hogy a halottnak mindkét lábán eszima volt.

— Kie ez a puská? — kérdezte a rendőrfogalmazó.

— A telepe! — felelte **Farkas** József, — de tegnap egy napszámosnak adtuk ki, aki őrszolgálatot teljesített a telepen...

Ez a napszámos lobbanezony természetű, erőszakos ember, aki haragosa volt az öreg kertészegédnek, akivel állandó, apróbb torzsalakodásai voltak. Megállapítást nyert az is, hogy a szek körül, amelyen Kammerländer ült, nem látszanak dulakodás nyomai és a gyilkosság úgy történhetett, hogy az öreg kertészegédet hirtelen lephette meg a támadója, aki egészen közelébe lopódzott s így sütötte rá a puskát. Innen ered a holttest riadt, védekező gesztusa is. Az is bizonyos, hogy a gyilkosság csak bosszu műve lehetett, mert az öreg kertésznél semmiféle értékes nem volt, amitől meg akarták volna rabolni.

— **(Ökirathamisító kereskedő.)** **Herskovits** Akos szamosújvári kereskedőnek Dermucán Vaszilika és társai felsőzsuki lakosok egy 40 és 50 koronás kölesön fedezésére 1912. év dec. 7-én két váltót adtak. A két váltót — bár arra joga és felhatalmazása nem volt — egyenként 172 kor. 44 fillérről állította ki s Blága Aurél ügyvéd útján egy kolozsvári pénzintézetnél leszámoltatta. A törvénszék mai tárgyalán kétrendbeli magánokirathamisítás miatt vont a felelősségre s a megtartott tárgyalás után 6 havi fogházra ítélte el.

— **(Razzia a külvárosokban.)** A rendőrség tegnap nagy razzia tartott a tiltott prostitúció megakadályozása céljából. A rendőrök bejárták a külvárosok birtokait, a zugulatokat, a rejtett lebujokat és a razzia eredményeként huszonöt nőt fogtak össze. Az összefogott nőket a rendőrorvosi vizsgálatnak fogják alávetni.

— **„Ujság” levélpapír-boríték** 100 drb 1 dobozban K 220. Kapható Gombos F. papírüzletben, Deák F.-u. 12.

Fiu- és leányka-iskoláruháik

nagy választékban kaphatók:

Kolozsvár, Mátyás király

Neumann M.

cs. és kir. udvari szállítónál

14. sz. Telefon: 431.

— (A facipők.) A székelőföldi miniszteri kirendeltség vezetője, Kóds Mihály dr. Baranyamegyéből már régebben facipőmintákat rendelt, hogy a háziipari célokra legalkalmasabbat kiválaszthassa. Terjesztésére már felhívta a tanítók és gazdakörök figyelmét, mint akik a leghathatósabb ismertetői s terjesztői a nép javát szolgáló intézményeknek. — Háromszék, Csik, Brassó, Fogaras és Maros-Torda vármegyék egyes községeiben már feltűntek az első fecskék, illetve a betelepített első facipők s nem kell jónak lenni, hogy az ember a facipők hazánk minden vidékén való elterjedését — különösen ma, amikor a cipők árának magassága a Csimborasszó csucsának magasságára fittyet hányt! — megjövendője. Bármennyire is nehezen megy az ilyen ujtás, kétségkívül sokan fognak vele megbarátkozni. Egyelőre otthon, a kertben, az udvaron, aztán tovább. Hogy a hölgyek ennek nem fognak behódolni, az előrelátható. Inkább meztelű, mint fapapucsban!

— (Ekszeri, órái) és ezüst árut teljes bizalommal Dobó Albert cégnél Kolozsvárt, Mátyákir-tér (volt Husznik üzlet) vásárolhat. Szolid, szabott árak. Látszerészeti cikkek elárúsítása. Telefon interurbán 842. szám.

— (Szebenmegyében volt a földrengés fészke.) Budapesti tudósítónk táviratozza: A budapesti egyetemi obszervatórium jelentése szerint a beérkezett számos távirati jelentésből az tűnik ki, hogy az egész Erdélyt megrázó földrengés központja Szeben-megyében volt azon a helyen, ahol az Oltfolyó elhagyja az országot. A január 26-iki földrengés óta Vöröstoronynál vagy husz utólokést észlelték. A föld állandó mozgásban van. Komoly az aggodalom, hogy a földlökés itt megismétlődik. Bizonyos, hogy Vöröstorony közel volt a földrengés gócpontjához.

— (2 éves vágásu) elsőrendű hasított bükkfa ölenként és vaggonnal megtekinthető és megrendelhető a Berlin-kávéházban, Deák F.-u. 2. Telefon 465.

— Gyászkalapot legrovidebb idő alatt készít a Kolozsvári Központi Kalapdivat-áruház Deák Ferenc-u. 12. szám, emelet.

— (A tej és citromhiányon) úgy segíthetünk a legjobban, ha teát iszunk Acitrolal. Egy üveg — 20—25 csésze teához elegendő — 60 fillér. Főraktár: Dr. Biró Géza gyógyszerháza, főtér.

Irodalom és művészet.

Műsor a Nemzeti Színházban:

Vasárnap d. u.: Éva. (Berki Lili vendégjátékával. Tavalyi felhelyárak.)
 Vasárnap este: Drótostót. (Operette-repriz. Berki Lili vendégjátékával. Tavalyi helyárakkal. Bérlet 117. sz. A.)
 Hétfő: Orpheus az alvilágban. (Bérleten kívül. Esti előadás tavalyi felhelyárakkal.)
 Kedd: Kisasszony férje. (Ujdonság, 7-edszer. Berki Lili vendégjátékával. Leszállított helyárakkal. Bérlet 118. szám, B.)
 Szerda d. u.: Csizmadia, mint kísértet. (Rendkívül leszállított felhelyárakkal.)
 Szerda este: Legénybucsu (Operette-ujdonság, 9-szer. Berki Lili vendégjátékával. Leszállított helyárakkal. Bérlet 119. szám, C.)
 Csütörtök: Ciklámén. (Ujdonság, 4-edszer. Leszállított helyárakkal. Bérlet 120. sz. D.)
 Péntek: A császárné. (Operette-ujdonság, először. Tavalyi rendes helyárakkal. Bérletszünet XVIII. szám, B.)
 Szombat: A császárné. (2-odszor. Leszállított helyárakkal. Bérlet 121. szám A.)
 Vasárnap d. u.: Lyon Lea. (Tavalyi felhelyárakkal.)
 Vasárnap este: A császárné. (3-adszor. Tavalyi rendes helyárakkal. Bérlet 122. szám, B.)

Szinkör-mozgó.

Vasárnap: Amerika lánya. III. rész. Teddy, a betörök királya.
 Hétfő: Amerika lánya. III. rész. Teddy, a betörök királya.
 Kedd: A hamis Asta Nielsen. (Főszereplő: Asta Nielsen.)
 Szerda: Háborunk Olaszországgal 3000 méter magasságban. (Hiteles főlvetel.)
 Csütörtök: Az 1111-es számú kötvény. (Főszereplő: Harry Piel.)

Péntek: A primadonna. (Gróf Kinskyné, Pálmai Ilka személyes föllépésével.)
 Szombat: A primadonna. (Gróf Kinskyné, Pálmai Ilka személyes föllépésével.)
 Vasárnap: Amerika lánya IV. (Három új kaland.)

Uránia-színház.

Vasárnap: A szirén csókja. (Főszereplő: Bonnard.)
 Hétfő: Az örök éjszaka. (Főszereplő Asta Nielsen.)
 Kedd: A hegyek királya. (Legművészebb film-új.)
 Szerda: A végzetes csók. (Főszereplő: Harry Piel.)
 Csütörtök: A gavallér. (Psylanderrel a főszerepben.)
 Péntek: A pokolkastély. (Az első Stuart Webbs-film.)

Szombat: Havasi Magdolna. (Prója-film.)
 Vasárnap: Amerika lánya. IV. (Három új kaland.)

Egyetem-mozgó.

Vasárnap: Az örök éjszaka. (Főszereplő Asta N.)
 Hétfő: A szirén csókja. (Főszereplő Bonnard.)
 Kedd: A végzetes csók. (Legizgalmasabb detektív-dráma.)
 Szerda: A hamis Asta Nielsen. (Főszereplő Asta Nielsen.)
 Csütörtök: Háborunk Olaszországgal. (Hiteles főlvetel.)
 Péntek: Az 1111-es számú kötvény. (Főszereplő Harry Piel.)
 Szombat: A pokolkastély. (Az első Stuart Webbs-film.)
 Vasárnap: Havasi Magdolna. (Prója-film.)

* A császárné. Egy világhírű új operettnek lesz pénteken a bemutató előadása. Címe: a „Császárné” s Bécsben 300 előadást ért meg, Budapesten is hetek óta mindennap adják a Király-színházban. A „Császárné” főszerepeit Sugár, Báthory, Antal Erzs, Simon Mariska, Ujvári, Kozma Hugó, Ivánfi, Nagy Gyula, Réthely fogják játszani. A pénteki premiert bérletszünetben s tavalyi rendes helyárakkal. Szombaton 2-odszor, vasárnap 3-adszor adják a „Császárné”-t. — A bérelt páholyokat hétfő délelőtt 11 óráig tartja fenn a pénztár.

* Kisasszony férje — hetedszer. Kedd este hetedszer adják a „Kisasszony férje”-t s Nelli szerepét Berki Lili fogja játszani.

* Orpheus az alvilágban — felhelyárakkal. Hétfőn este bérleten kívül s tavalyi felhelyárakkal az „Orpheus az alvilágban” című klasszikus operette kerül színre.

* Ciklámén. Gábor Andor új, nagy sikert aratott darabjának, a „Ciklámén”-nek csütörtökön lesz a 4-edik előadása.

* Legénybucsu — Berki Lilivel. Szerdán este kilencedik előadása lesz az ide evad operette ujdonságának, a „Legénybucsu”-nak.

Szinkör-mozgó. Hétfőn az „Amerika lányá”-nak harmadik folytatását, kedden pedig egy vadonatúj Asta Nielsen-filmet, a „Hamis Asta Nielsen”-t láthatja a közönség a Szinkör-mozgóban.

Egyetem mozgó. Hétfőn a világhírű Bonnarddal a főszerepben a „Szirén csókja”, kedden a „Végzetes csók”, szerdán a „Hamis Asta Nielsen” kerül színre az Egyetem-mozgóban.

Uránia-színház. Hétfőn Asta Niennel a főszerepben az „Örök éjszaka”-t adják az Uránia-színházban.

Felelős szerkesztő:

SZÁSZ ENDRE.

Kiadó lapfőigazgató:

Gombos Ferencz „Lyceum”-könyvnyomda.

Telefonszám: 204.

BIRTOKOT

keresek megvételre. Lehetőleg Kolozsmegyében. Vasuti állomástól nem távol, 800 holdig.

KIADÓ BIRTOK

Kolozsmegyében 360 hold, lakással és gazdasági épületekkel. — Értekezni: Tompos Mihály adásvétel közvetítő irodájában Unió-utca 15.

Cs. és kir. lögyűjtő parancsnokság, Kolozsvár.

Ló-eladás.

Fenti parancsnokság által február hó 3-án d. e. 10 órakor a kolozsvári baromvásártéren egy drb kiselejtezett hámos ló fog nyilvános árverésen eladatni.

Parancsnokság.

Árverési hirdetmény.

Grünberger Lázár nagyszebeni lakos ügyfelemnek Kohn Márton nagyszebeni lakos elleni ügyében közhirre teszem, hogy Kohn Márton által katonai mellények készítésére szállított, jelenleg közjegyzői zár alatt lévő, összesen 342 drb juhört ügyfelem, Kohn Márton eladó költségére és veszélyére f. évi február hó 1-én d. u. 3 órakor Kolozsvárt, Bem-utca 13. szám alatt dr. Árkossy Gyula kir. közjegyző ur közbenjöttével készpénzfizetés ellenében nyilvános árverésen eladatja.

Kolozsvár, 1916. január hó 30.

Grünberger Lázár
képviselője

Dr. Krausz Jenő
ügyvéd.

Eladó a belvárosban **há**,
egy szép, modern

mely következő lakrészekből áll: 7 szép szoba, 1 fülke, 1 fürdőszoba, 2 előszoba, konyha és mellékhelyiséggel, 1 szép gyümölcsös kert.

Ertekezni:

Nevelics J., Jókai-utca 23. sz.

„EFKÓ” préselt porosz köszén

a legjobb és legolcsóbb

tűzelőanyag

Kapható: Koppándy Lajos kereskedelmi és bizományi irodájában, Gyufagyár-utca 3. sz.
Telefon: 999.

Apolló Színház

Első kolozsvári mozgófénykép-vállalat

Műsor, 1916. január 30. és 31-én:

Dr. Lukás.

Izgalmas detektívdráma 3 felvonásban.

Főszereplő: LUCY VERNA.

Harctéri hírek.

Természetes.

Hadi tréfa

Vigjáték 2 felvonásban.

Helyárak: Páholyülés 70 fillér. Zárszék 50 fillér. Támlásszék 30 fillér. I-ső hely 20 fillér.

Kezdeté 5 órakor, a további előadásokra folytatódagos bemenet.

Apró-hirdetések.

"HISAG" kiadóhivatali tudakozódások vasár- és ünnepnapokon csak 10 óráig tehetők.

Egy apróhirdetés 10 szög 70 fillér, minden további szó 7 fillér.

Izr. gazdasszonyt keresek azonnali belépésre. Papeth Herman Kötélend, up. Alsózsuk.

Laczi jelzett helyen várja Gitta.

Ügyes, megbízható varró azonnal keresek házhoz varrni. Hunyadi-tér 16. sz.

Gyermektelen, fiatal özvegy urinő gazdasszonyt keres azonnali belépésre. Kereset: 1000. Székesvárosi utca 9. szám. I. ajtó, balra.

Használt cukorka-készítő gépet veszek. Kralovszki Gaborné, David Ferenc-u. 4. sz.

Székeket náddal olcsón befeknek és polturozok. Zrímszék, Kálidos-utca 20.

Szerényebb igényű keresetkeresték vidékre. Jelenkezni lehet bizonyítványával a reggeli órában 8-9-ig. Berde Mózes-utca 5. szám, ajtó 9.

Egy jó családból való fiú tanulókat ellátással felvétetik. Dombi József fődrász, Hunyadi-tér 2.

Uri családnál keres teljes ellátást fűdészsoba használatát havi 130-140 koronáért szerény igényű fiatal ember. Szülői otthon jellegre a kiadóba keresek.

Pénzbeszedő azonnali belépésre kereset: 1000. "Anker" biztosító társasághoz, Egyetem-utca 1. Értekezhetni délelőtt 9-től 11-ig.

Ferese 4 szobás ur lakást kerítel, külön telken május elsejére. Levélbeni ajánlatok a Gombos papirkereskedéshez.

Olcsón eladó kis házastelek, 4 lénak istálló; serfőzvény 8 darabnak, Hunyadi-utca 134.

Egy egészen új, jó szaraz anyagból készült kősfűtő hálószoba madárszemű jávorfedéllel azonnal eladó, Monostori-ut 114.

Egyes leánykát tanulókat felveszek elsőrangú kiadóba Bartha Miklós-utca 4.

Kerti akas nagy gyümölcsös, telékenyvel jutányosan kiadó. Farkas-u. 11.

60 forintért lenne hajlandó szerény igényű házaspárnak teljes ellátást adni, Magyar-u. 82.

Barna asszony levele van kiadóba.

Házmestis

középkorú, helyi ismerettel bíró iparos írodaszolgái, kézbesítői vagy ehhez hasonló állást keres M. I. Kökerti-u. 19.

Intelligens nő házvezetői állást keres. Levél "Becsület" jellegre a kiadóba.

Eladó a Békáson inneni dűlőben 3 hold szántó és lucernás. Értekezhetni Zápolya-utca 44.

Jobb

polgári családból való fiú szakácstanonc felvétetik a Ferencz József szállodában.

Jókarban levő ebédő be-
rendezés jutányos árban eladó. — Cim meg tudható Gombos F. papirkereskedésben.

Intelligensebb gazdasszonyt keres vidéki magános keresztyén ur ember. Csakis levélbeni ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Kiadó üzlet.

A város legszebb helyén kiadó szép üzlet és egy szoba azonnal olcsón. Jókai-utca 3.

Perfekt tanárjelölt

keresték magán uton érettségire készülő jó tanuló mellé. Unió-utca 24. emelet.

Német leány szerény igényekkel — nagyobb gyermekek mellé — jobb családból ajánlkozik. Miltz Glatz. Szerdahely (Szeben-megye).

Egy ügyes fiatal nő bármilyen üzletbe kiszolgálni vagy pénztárhoz ajánlkozik. Szíves megkeresést "Megbízható" címen kiadóba kér.

Hálára kötelezne magányos urinőt, ki szíves lenne utasítást adni, miképp használhatna ezer korona tökélet, hogy abból megélni tudjon, esetleg társulna is hasonló összeggel bíró magányos nővel. Megkeresést "Magányos nő" jellegre a kiadó továbbít.

Keresek jó karban levő boltajtót és kirakatot. Gergety meszaros, Széchenyi-tér 40.

Egy szoba, konyha újonnan festve, emeleten és egy utcai butorított szoba kapuközi bejárattal kiadó. Petőfi-utca 17.

Szakképzett szabásznő női ruha szabással tanítására ur házához ajánlkozik. Értekezhetni: Wesselényi Miklós-utca 27. bejárat a Timár-utca felől.

Ebédő-kredenc, pohárszék, 6 szék jutányos árban eladó. Cim meg tudható Gombos F. papirkereskedésben.

Intelligens uriember ismerettségét keresi egy intelligens urinő. Levél "Tudomány" jellegre a kiadóba.

Azurinők pártfogását kéri női varróné, ki csinosan, dívatosan és a megérteséért a legelcsőbben dolgozik: szatrog 3 kor., alj 3 kor., blúzok 1-2 kor., gyermekruha 1-2 kor., princezzek 3-4 kor. és kötények 50-60 fillér. Vidékre is vállalok. Tisztelettel: P. Tamásné, Kolozsvár, Monostori-ut 41. szám.

Keresek elegánsan butorított szép nagy utcai szobát, fűdészsobával, esetleg előszobával, a Ferenc József- vagy Wesselényi Miklós-utcaiban. Molnár, Ferenc József szálló.

Egy tiszta fűdészsoba kiadó. Rudolf-ut 8.

Eladó auto-gummi külső, belső 895x135. Monostori-ut 27. sz.

Csinosan butorított szoba kiadó, esetleg teljes ellátással. Kossuth Lajos-utca 21. szám.

Családnál szállást, esetleg ellátást kaphat nő. Rudolf-ut 8. Özv. Arnoldné.

Sósuti Olga ott lakik, de avatlan személytől kérdezte. Erre a címre írhat is.

A világhírű Földes-féle

MARGIT-CRÉME

és SZAPPAN használata által arcza tiszta, üde és bájos lesz.

A Margit-Créme a forrangú hölgyek kedvenc szénítő szere, az egész világon el van terjedve. Paratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-Crémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-Créme ártalmatlan, zsírtalan, vegyíztá készítmény, amely a külföldön általános feltűnést keltett.

Ara 1 kor. 20 fill.

Margit-szappan 90 fill. Margit-pouder 1 kor. 20 fill.

Gyártja:

Földes Kelemen győgy-szerára Aradon.

Kapható minden gyógyszertárban, droguériában és illatszerekkereskedésben.

Dr. Kálmán Imre

Wesselényi Miklós-utca 15. szám.

Ajánlja:

Csokoládé, cukorka-különlegességeit. — Különböző halak, konzervek, rak, pisztráng, kaviár. Állandóan friss prágai sonka, felvágottak, debreceni és szamosújvári hentesárú-különlegességek. Peczók, borok, tea, teasütemény. — Vidéki megrendeléseket utánvétellel, pontosan eszközlöm.

Telefon (interurbán): 9-77.

Eladó olcsó házak és villák!

Belvárosban emeletes ház igen olcsó és kedvező üzleti feltételekkel.

Emeletes és családi villák kerttel. Berházak igen jól jövedelműek, kedvező feltételekkel. — Ajánlok hazat értekezhetni: járadkra. — Értekezhetni:

Tompos Mihály közvetítő irodájában, Unió-utca 15. sz.

Könyvelők,

nő is, azonnali felvételre kerestetnek, azonnali ajánlatot kérünk esetleges bizonyítványokkal és üzleti feltételekkel

„Szamosújvári faipartársaság Egreshely”

u. p. Felsőkosva, Des mellett.

Szinkör-Mozgó.

Vasárnap:

Amerika lánya.

III.

Hétfőn:

Amerika lánya.

III.

Továbbá:

Teddy, mint betörő-király.

Vigjáték-ujdonság

Uránia Színház

Vasárnap:

A szíren csókja.

Főszereplő: Bonnard

Hétfőn:

Az örök éjszaka.

Főszereplő: Asta Nielsen.

Egyetem-Mozgó.

Vasárnap:

Az örök éjszaka.

Főszereplő: Asta Nielsen.

Hétfőn:

A szíren csókja.

Főszereplő: Bonnard.

Megérkeztek

a legújabb selyem- és Krepdesin bluzok; valamint sok kötött áru érkezett raktáromra. Kiemelendő még a női fehérnemű, amelyek kiadásom folytán 50 %-kal olcsóbbak.

Sipos Jenő

divatruhásza

Kolozsvár, Mátyás király-tér 17. szám.

Tíz lakórészből álló, tagozottan ki-

adható, vízvezeték, mellékhelyiségek és kettős bolthelyiséggel ellátott adómentes ház kerttel, gyümölcsös, aszfalt-járdás főúton

1800 korona értékéért

azonnal kiadó — esetleg előnyösen eladó. ::::: Érdeklődők Monostori-ut 134. sz. alatt nyerhetnek felvilágosítást

A helybeli gyufagyárban egy raktárnoki állás

van üresedésben. Ajánlatok a kvalifikáció és a fizetési igények feltüntetésével

Raktár József cég címére **POSTÁN** beküldendők.

Veszek kisebb mennyiségben szappanfőzéshez való

mindenféle zsíradékot, fagyut, tepertőt, stb.

Szilágyi Ferenc, Eperjes-utca 26. sz. alatt.

Családi házat

vehet 5 ezer koronával, hátrálék évi részletekben fizethető. A telek áll: 2 külön udvar- és kertből, azon 3 szobás, 2 szobás és 1 szobás lakással, minden mellékhelyiséggel, nagy pincével, 4 marhára istállóval.

Értekezhetni Apafi-utca 11. szám alatt.

„Romate” vállalat Kolozsvár, Buza-utca 7. sz. Telefon: 712.

M. Kir. Szabadalmi h. sz. 12446—1915. Védjegy szám 236—1915.

Gyárt:

Rumate, tea összetétel.

Rumate krém-likör.

Rumate növény-gyomorkeserűt.

Rumate-szőrpöt.

A szeszárak emelkedése következtében, a Rumate ára literenként 4-10 koronára emelkedett.

Grátias elismerés. Mindenütt kapható.

Kolozsvári képviselő: Békely A. I. cég. Telefon 400.

Gyalmai raktár: Luszóg Mór.

EMKE-drogeria

Fényképészeti cikkek

a legmodernebb kamrák az összes lemez-fajok, önszárító és gázfény-papírok, celoidinlevezetű lapok, állványok, casseták

a legelőnyösebben kaphatók!

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz.

ROLOZSVAR VÁROS ELEKTROMOS MŰVE

GAHZ-FÉLE

VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNY-TÁRS. ÜZEMVEZETŐSÉGE

KOLOZSVAR, SZÉCHENYI-TÉR 41. (széki palota.) Telefon 403.

Elvállal elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket.

Izzólámpák, izzólámpa-szénpálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron.

Hungária sörszármazék

és húsos szarvas

! legújabb arjegyzéke !

1 kg. oldal bordás hús	1.40 K
1 „ színhús csont nélkül	1.80 „
1 „ színhús nyomatékkal	1.60 „
1 „ belsín	2.00 „
1 „ velős csont	1.40 „
1 „ füstölt kolbász	2.40 „
1 „ parizer	3.20 „
1 „ 1. szalámi	4.00 „
1 db. virstli vagy szalvaládé	1.20 „

Jó húsban levő vágólovaikat a legmagasabb napi árban vesszük! Telefon 1081.

Hirdetmény.

A kenyérjegy érvénybe lépését!

Alulírott van szerencsém a t. c. közönséget értesíteni, hogy f. hó 13-ától kezdve a Babos-palota (Széchenyi-tér) és Agoston-utca 34. sz. (Lének-baz)

Acker-sütődében

Telefon 1302

lisztutalvány ellenében, 3-szor naponta 2-féle fehér és barna kenyeret árultatott. Tekintettel, hogy a hatóság megállapította 10% burgonyakeverést, ezt mellőzni fogom és üzletemben burgonyamentesen fogom árultatni.

Kenyérárak: Fehér kenyér 66 fillér. barna kenyér 48 „

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, sziveskedjek lehetőleg megelőző napon a szelvényt behozni, hogy máshol friss kenyeret szolgáltassak ki.

Hazafias pártfogásért esedezve vagyok Tisztelettel

Acker-sütőde tulajdonosa.

Két ügyes eladónő

ki már üzletben volt alkalmazásban, jól írni és számolni tud

azonnal felvétetik

Haas Lipót Lino'bum aruháza

Mátyás király-tér 11.

Uj! Minden este zene Uj!

Kávéház-megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a volt Keresztési kávéházat átvettem és február 1-én megnyitottam.

1 feketekávé 30 fill.

1 tejeskávé 40 fill.

Kiváló fajborok, külön aszaborok, a legfinomabb pezsgők. — Hideg buffé. Szolid kiszolgálás.

Egyben kérem becses pártfogásukat. Értesíteni kívánom, hogy minden a régi árban lesz számítva és kitűnő babléves és töltött káposzta minden nap kapható.

Kiváló tisztelettel

a Gizella-kávéház tulajdonosa.

Gambrinus énterem és sörszármazék

Mátyás király-tér 24. szám.

Állandóan friss kőbányai Dreher-féle korona sör, kitűnő konyha, legjobb minőségű erdélyi, egri és matrahegyaljai borok, pontos kiszolgálás, 20% kedvezményes szelvények is be vannak rendezve, esténként jó zene, minden szerdán és csütörtökön dísznótoros vacsora, pénteken turócsusza tepertővel és halászlé estély, szegedi módra.

Telefon 10-89. Szíves pártfogást kér Steinfeld Ernő, vendéglős.

Alapítva: 1835.

Egyszarvu gyógyszerár

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. (Nagy tőzsde mellett).

50 százalékos megtakarítás.

Házilag olcsón, finom, tiszta

Rumot és Liköröket

állíthat elő esenciáimból.

Elkészítéshez előírás az üvegeken.

Minden esenciához a kész likörre vagy rumra való csinos vignetta van melléelve.

Ára 60 fillér

Kapható: Gajda Pál gyógyszerésznél, Mátyás kir.-tér 9

Póvárosi

he-tes- és mészárosaru üzlet

márvány-berendezéssel, 100 év óta fennálló, félmillió korona évi forgalommal, hosszabb évi szerződéssel, visszavonulási miatt

eladó. Érdeklődések: „Bevárosban” jelegére Blockner I. hirdetőjébe Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. intézendők.